

JADWIGA PRZYBYŁO

Ukończyłam studia magisterskie na Uniwersytecie Rzeszowskim na kierunku filologia polska ze specjalnością nauczycielską. Podyplomowo ukończyłam również studia z zakresu logopedii oraz oligofrenopedagogiki. Lubię czytać książki, chodzić po górach oraz rozmawiać z ludźmi. Będę egzaminatorem z języka polskiego. Można się ze mną skontaktować pod adresem jadziamp@gmail.com

Wymagania dla uczniów w Edukacji Domowej z języka polskiego kl. IV

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Uczeń w odniesieniu do czytanych utworów literackich:

- określa doświadczenia bohaterów i porównuje je z własnymi;
- wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach;
- objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach;
- nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany utwór;
- omawia elementy świata przedstawionego;
- opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność;
- rozpoznaje czytany utwór jako bajkę, baśń, opowiadanie, legendę;
- rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź: wers, strofę, rym, refren, liczbę sylab w wersie;
- charakteryzuje podmiot liryczny;
- zna i rozpoznaje w tekście literackim epitet, porównanie, przenośnię, wyraz dźwiękonaśladowczy;
- rozpoznaje fikcję literacką;
- rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach;
- wskazuje oraz określa wartości ważne dla bohatera;
- rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz wskazuje ich funkcję w utworze;
- wskazuje w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych oraz określa ich cechy
- ustala kolejność zdarzeń;
- wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji;

- wyodrębnia elementy dzieła filmowego (scenariusz, reżyseria, ujęcie, gra aktorska, muzyka);
  - rozumie, czym jest adaptacja utworu literackiego (np. filmowa).
2. W zakresie odbioru tekstów kultury uczeń:
- wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio;
  - określa temat i główną myśl tekstu;
  - dokonuje odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny;

- charakteryzuje komiks jako tekst kultury; wskazuje charakterystyczne dla niego cechy;
- rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do: literatury, muzyki, sztuk plastycznych;
- odnosi treść tekstów kultury do własnego doświadczenia;
- dostrzega relacje między częściami wypowiedzi (np. tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie);
- odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od drugorzędnych;
- identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny.

II. Kształcenie językowe.

1. W zakresie gramatyki języka polskiego uczeń:

- odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych;
- rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (rzeczownik, czasownik, przysłówki) i określa ich funkcję w tekście;
- rozpoznaje formy przypadków, liczb i rodzaju gramatycznego dla poszczególnych części mowy;
- stosuje poprawnie formy gramatyczne wyrazów odmiennych;
- rozpoznaje typy wypowiedzi, uwzględniając cel wypowiedzi: wypowiedzenia oznajmujące, pytające, rozkazujące – rozumie ich funkcje i je stosuje;
- nazywa części zdania i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach (orzeczenie);
- rozpoznaje w tekście typy wypowiedzi: równoważniki zdań, zdanie pojedyncze, zdanie złożone, rozumie ich funkcje i stosuje w praktyce językowej;
- rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (spójnik) i określa ich funkcje w tekście.

2. W odniesieniu do różnicowania języka uczeń:

- posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny;
- rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi;
- rozpoznaje wyrazy wieloznaczne, związki frazeologiczne, synonimy, rozumie ich znaczenie w tekście oraz świadomie wykorzystuje do tworzenia własnych wypowiedzi;
- rozpoznaje słownictwo neutralne i wartościujące, rozumie ich funkcje w tekście;
- dostosowuje sposób wypowiedzania się do zamierzonego celu.

3. W zakresie komunikacji językowej i kultury języka uczeń:

- określa sytuację komunikacyjną i rozumie jej wpływ na kształt wypowiedzi;
- rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała);
- rozumie, na czym polega etykieta językowa i stosuje jej zasady;
- rozumie pojęcia: głoska, litera, sylaba;
- identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi;
- rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji;
- stosuje intonację poprawną ze względu na cel wypowiedzi;
- identyfikuje tekst jako komunikat; rozróżnia typy komunikatu: informacyjny, literacki, reklamowy, ikoniczny.

4. W zakresie ortografii i interpunkcji uczeń:

- pisze poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosuje reguły pisowni;

- poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, cudzysłowu, dwukropka, średnika, nawiasu;

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Uczeń uwzględniając elementy retoryki:

- dokonuje selekcji informacji;
- tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej ;
- zna zasady budowania akapitów;
- uczestniczy w rozmowie na zadany temat, wydziela jej części, sygnały konstrukcyjne wzmacniające więź między uczestnikami dialogu, tłumaczące sens.

2. W zakresie mówienia i pisania uczeń:

- opowiada o przeczytanym tekście;
- tworzy opowiadania związane z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera, komponowanie początku i zakończenia na podstawie fragmentu tekstu lub na podstawie ilustracji;
- tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, opis, opis przedmiotu, opis postaci, opis przeżyć wewnętrznych, opowiadanie, dialog, list, podziękowanie, zaproszenie, tekst o charakterze argumentacyjnym,
- redaguje notatki;
- rozróżnia współczesne formy komunikatów (np. e-mail, SMS) i odpowiednio się nimi posługuje, zachowując zasady etykiety językowej;
- tworzy plan odtwórczy wypowiedzi;
- formułuje pytania do tekstu.

IV. W zakresie samokształcenia uczeń:

- korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego, także specjalnych;
- zwraca uwagę na typy definicji słownikowych, określa ich zawartość;
- korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje;
- zna i stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych (np. w bibliotekach szkolnych oraz on-line);
- rozwija umiejętność krytycznej oceny pozyskanych informacji.

V. Znajomość lektur i związanych z nimi problemów:

1. Lektura obowiązkowa:

Jan Brzechwa, *Akademia pana Kleksa*

Clive Staples Lewis, *Opowieści z Narnii. Lew, czarownica i stara szafa*

Janusz Christa, *Kajko i Kokosz. Szkoła latania* (komiks)

René Goscinny, Jean-Jacques Sempé, *Mikołajek* (wybór opowiadań)

Adam Mickiewicz, *Powrót taty, Pani Twardowska, Pan Tadeusz* (opis wschodu słońca)

Józef Wybicki, Mazurek Dąbrowskiego

Wybrane podania i legendy polskie, w tym o Piaście Kołodzieju

Wybrane baśnie polskie i europejskie, w tym: Charles Perrault, *Kopciuszek, Kot w butach*, Sinobrody, Aleksander Puszkina, *Bajka o rybaku i rybce*,

Wybrane wiersze Władysława Bełzy, Jana Brzechwy, Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego, Joanny Kulmowej, Juliana Tuwima.

2. Lektura dodatkowa:

Roald Dahl, *Charlie i fabryka czekolady*

Carlo Collodi, *Pinokio*